Aan de colleges van B&W

Datum: 8 januari 2021
Betreft: Voortgangsbrief aanpak COVID-19 Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Geacht college,

Iedere twee weken informeer ik u zoals eerder aangekondigd over de voortgang van de aanpak van Covid-19 in onze veiligheidsregio. In verband met het kerstreces verschijnt deze brief een week later. In de voortgangsbrieven zal ik steeds:

1. een stand van zaken geven met betrekking tot de risico-inschaling van onze veiligheidsregio;
2. een stand van zaken geven van de verschillende relevante indicatoren;
3. een update geven over de uitvoering van de maatregelen.

Daarnaast informeer ik u in paragraaf 4 van deze voortgangsbrief over de stand van zaken met betrekking tot de uitvoering van vaccinaties.

1. Risico-inschaling van onze veiligheidsregio

De Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland is sinds 13 oktober ingeschaald als 'Zeer ernstig'.

In deze brief kunt u lezen dat het aantal besmettingen in onze veiligheidsregio op het niveau 'Ernstig' ligt, maar dat de druk op ziekenhuizen en VVT-instellingen onverminderd hoog is. Sinds 15 december tot ten minste 19 januari 2021 is er sprake van een lockdown. Hierover bent u in mijn vorige brief geïnformeerd. Een overtuigende daling van het aantal besmettingen na het instellen van de lockdown blijft tot nu toe uit. Het kabinet zal volgende week besluiten hoe het maatregelenpakket vanaf 19 januari er uit ziet.

2. Stand van zaken van de verschillende relevante indicatoren

We rapporteren over de stand van zaken in onze veiligheidsregio op basis van:

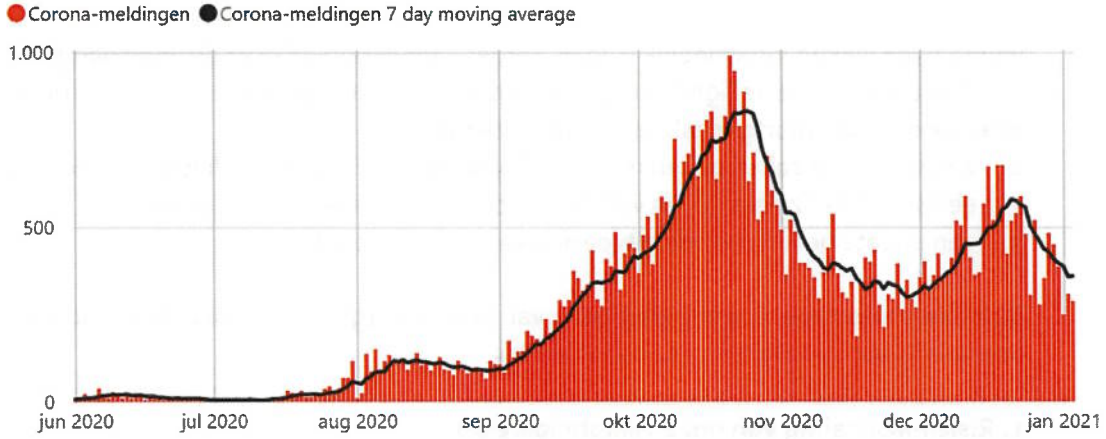
- het aantal besmettingen en ziekenhuisopnames op het medisch dashboard;
- een beeld van de naleving van de RIVM-basisregels;
- het functioneren van het testen en traceren en bron- en contactonderzoek.

Hieronder geven we een beschrijving van de ontwikkeling van deze en enkele andere relevante indicatoren.

Aantal besmettingen

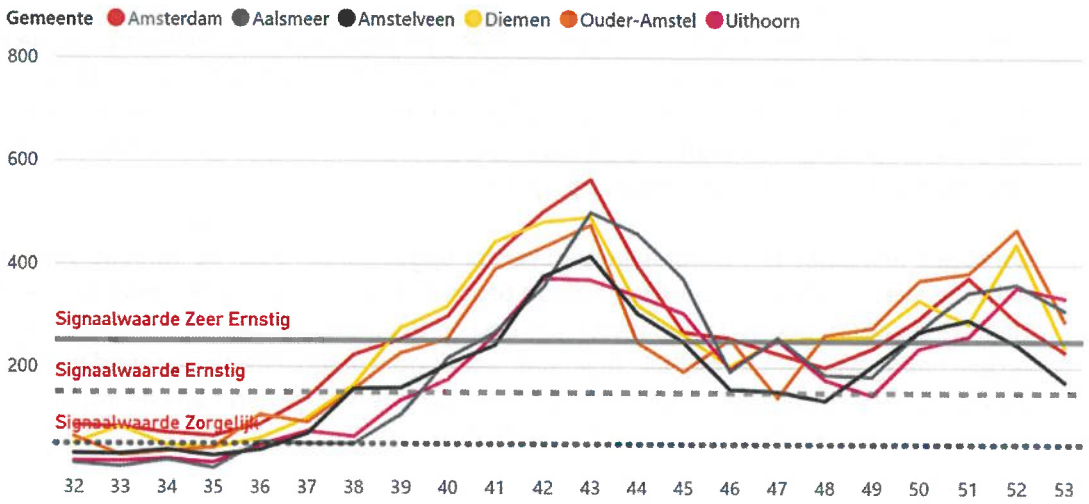
In week 53 ligt het aantal besmettingen op 236 per 100.000 inwoners. Dit aantal valt binnen het één na hoogste risiconiveau 'Ernstig' (150 - 250 gevallen per 100.000 inwoners). Hiermee is de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland de regio met het laagste aantal nieuwe besmettingen in Nederland, maar dit aantal in nog steeds veel te hoog. Op het landelijke coronadashboard is de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland ingeschaald op 'Zeer Ernstig', omdat naast de incidentie ook andere aspecten worden meegewogen in de inschaling, zoals de druk op de zorg (ziekenhuizen en VVT). In onderstaande figuur ziet u het aantal besmettingen per dag sinds juni 2020. De zwarte lijn geeft het gewogen gemiddelde over 7 dagen weer.

COVID-19 meldingen per dag Amsterdam-Amstelland

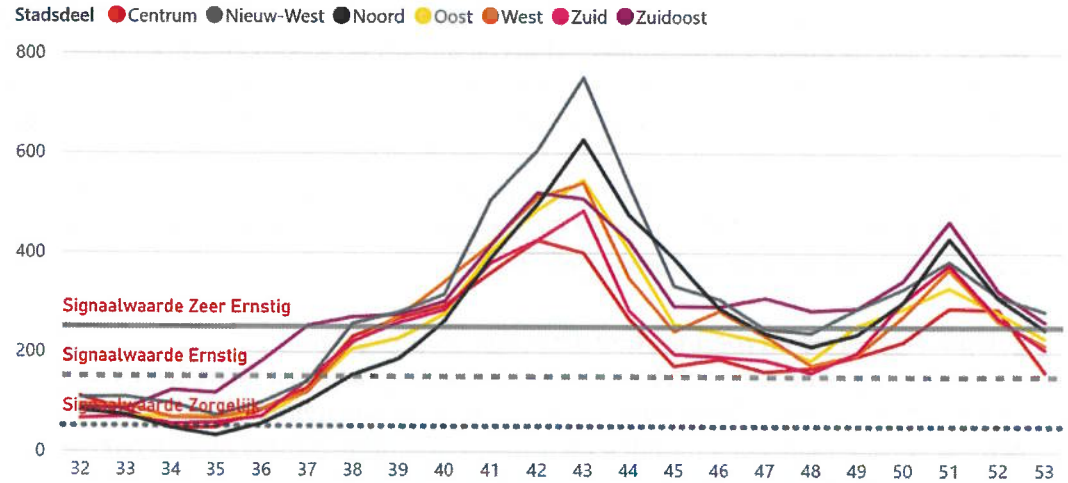
Voor de tweede week op rij is een daling te zien in het totaal aantal nieuwe besmettingen (22% in week 53). In alle gemeenten binnen de Veiligheidsregio is deze daling deze week te zien, al is deze niet in elke gemeente even groot. In onderstaande grafiek is te zien dat Uithoorn, Aalsmeer en Ouder-Amstel op het risiconiveau 'Zeer Ernstig' uitkomen. Diemen, Amsterdam en Amstelveen vallen binnen het risiconiveau 'Ernstig'.

COVID-19 per weeknummer per 100.000 inwoners (gemeente)

Ook binnen Amsterdam zagen we een afname in alle stadsdelen. Noord, Nieuw-West en Zuidoost bevonden zich op of boven het risiconiveau 'Zeer Ernstig', de overige stadsdelen bevonden zich op het risiconiveau 'Ernstig'.

COVID-19 per weeknummer per 100.000 inwoners (stadsdeel)

Het aantal besmettingen is in alle leeftijdsgroepen is afgenomen, met de grootste afname in de leeftijdsgroep 81 jaar en ouder. Deze leeftijdsgroep telt relatief echter wel het grootste aantal besmettingen.

De Britse coronavariant is tot nu toe bij 32 mensen in Nederland aangetroffen. Hiervan wonen zes mensen in onze Veiligheidsregio. Geen van deze zes personen heeft een reishistorie of bron gerelateerd aan het Verenigd Koninkrijk. Uiteraard volgen we deze personen extra zorgvuldig in het bron- en contactonderzoek (BCO).

Testen en traceren
Het aantal afgenomen testen is in week 53 met 35% afgenomen ten opzichte van de week ervoor. Het percentage testen met een positieve uitslag steeg naar 11%. De druk op de capaciteit voor bron- en contactonderzoek is deze week afgenomen, waardoor vanaf 6 januari weer volledige BCO's worden uitgevoerd en de GGD dus weer voor alle meldingen zelf de nauwe contacten informeert van mensen die positief zijn getest.

De totale testcapaciteit wordt in januari verder opgeschaald. Door de inmiddels al lange tijd sterk achterblijvende vraag ten opzichte van de beschikbare capaciteit is het niet nodig al in januari naar de eerder beoogde 17.250 testen per dag op te schalen. Indien de vraag alsnog snel toeneemt is opschaling wel direct mogelijk. In januari wordt de testcapaciteit uitgebreid met de opening van een nieuwe L-testlocatie in Sloterdijk. Ook wordt er verder gewerkt aan de implementatie en opschaling van de eNose ademtest en LAMP-test.

Blijvend hoge druk op zorginstellingen
De druk op de ziekenhuizen en VVT-instellingen blijft onverminderd hoog. Ziekenhuizen ervaren problemen door de hoge instroom van patiënten en de hoge uitval van personeel. In de ziekenhuizen is de Covidzorg -zowel op de IC als in de kliniek- verder opgeschaald. Om dit mogelijk te maken moest de reguliere planbare zorg verder worden afgeschaald.

Ook binnen de VVT wordt zoveel mogelijk capaciteit vrijgemaakt om de uitstroom van patiënten uit het ziekenhuis op te kunnen vangen. De Covidunits zijn hiervoor verder opgeschaald. Binnen de VVT blijft de uitval van personeel net als de afgelopen weken een groot punt van zorg. De afgelopen weken is het ziekteverzuim met 50% toegenomen. Op 4 januari is Defensie gestart met het leveren van militaire bijstand in één van de ouderenzorglocaties waar de nood zeer hoog was.

Binnen de gehandicaptenzorg is een toename te zien van het aantal besmettingen, zowel onder cliënten als personeel. Ook binnen de GGZ zijn zorgen over de uitval van personeel. De reguliere zorg kan echter nog steeds worden geleverd.

3. Update over de uitvoering van de huidige maatregelen
Sinds dinsdag 15 december tot ten minste dinsdag 19 januari is Nederland in de strengste lockdown tot nu toe. U bent hier in mijn vorige brief over geïnformeerd. Een overzicht van de actuele coronamaatregelen vindt u op https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/nederlandse-maatregelen-tegen-het-coronavirus.

Communicatie en preventie
Om mensen te wijzen op het belang van het navolgen van de regels zijn voor en tijdens de feestdagen verlichte reclameborden (mupi's) en social media ingezet. De campagne over thuisbesmetting is vertaald naar een specifieke preventieboodschap voor de feestdagen, gericht aan alle Amsterdammers en Amstellanders (met kerst) en specifiek aan jongeren (oud en nieuw). Ook een item op AT5, 'Amsterdam Informeert', had als thema thuisbesmettingen en de feestdagen.

In Amsterdam is in december een campagne gestart om meer erkenning en waardering te tonen voor hulpverleners die publieke taken uitvoeren, zoals ambulancewerkers, boa's en brandweerlieden. Individuele hulpverleners hebben een 'heldenspeldje' gekregen en hun verhaal is op verschillende manieren zichtbaar gemaakt. Daarnaast hebben al meer dan duizend Amsterdammers een speldje aangevraagd voor mede-inwoners, omdat zij zich actief inzetten voor anderen (zie www.wijamsterdam.nl).

Voor oud en nieuw is het nationale aftelmoment in de Johan Cruijff Arena via allerlei media gepromoot en uitgezonden. Daarnaast is het landelijke online muziekfestival Goodbye2020 voor jongeren onder de aandacht gebracht op social media, specifiek bij jongeren van 13-25 jaar in alle gemeenten van onze veiligheidsregio.

Op de Noordermarkt en het Gerard Douplein zijn in verband met het alcoholverbod dat daar momenteel geldt verbodsborden en meldingen op de straat aangebracht.

Na een succesvolle pilot met de corona testbus in Amsterdam Noord staat de bus sinds 4 januari in Amsterdam Osdorp. Communicatie over de aanwezigheid van de testbus is in 5 talen verspreid via WhatsApp, waarvan vier met voiceberichten (Marokkaans, Berber, Arabisch, Engels). De Nederlandse flyer is ook via brievenbussen verspreid. Door de nauwe samenwerking met huisartsen in de wijk werden inwoners geïnformeerd over de testbus.

Bij moskeeën was behoefte aan direct contact met de GGD. Daarom zijn drie voorlichtingsbijeenkomsten voor imams en bestuurders uit de regio Amsterdam-Amstelland georganiseerd, zodat zij hun achterban goed kunnen informeren. Aan de hand van waargebeurde casussen in hun gemeenschap is het thema corona besproken.

Om positief geteste Amsterdammers en Amstellanders een hart onder de riem te steken is een pilot afgerond waarbij een aantal van hen op dag twee van hun thuisisolatie van de GGD een brief ontvangen en op dag vijf een Hou vol-kaart. Vooral de kaart werd door de ontvangers gewaardeerd. Binnenkort wordt deze kaart op grote schaal ingezet.

Met het buddynetwerk van Voor Elkaar in Amsterdam is enkele weken geleden een pilot gestart, waarin tijdens het bron- en contactonderzoek wordt geïnventariseerd of de besmette persoon een toereikend sociaal netwerk heeft, hulp nodig heeft bij bijvoorbeeld het doen van boodschappen of behoefte heeft aan een luisterend oor. Wegens succes wordt de pilot vanaf 8 januari geïntegreerd in het normale werkproces van alle bron- en contactonderzoekers en wordt de hulp aangeboden aan alle besmette personen in het verzorgingsgebied van de GGD Amsterdam (dus ook Aalsmeer en Amstelveen).

Toezicht en handhaving openbare orde
Tot en met 6 januari 2021 is er in de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland door gemeentelijk toezicht en handhaving 3.408 keer gewaarschuwd en zijn er 1.040 boetes uitgeschreven vanwege

overtreding van de noodverordening/noodwet. De politie heeft in de regio 3.250 keer gewaarschuwd en 1.890 boetes uitgeschreven vanwege overtreding van de noodverordening/noodwet. Er zijn de laatste week, sinds 1 januari, 8 waarschuwingen en 40 boetes bijgekomen.

Naast toezicht in de openbare ruimte wordt er ook toezicht gehouden op ondernemingen. Zo nodig worden er waarschuwingen en boetes afgegeven. Er zijn tot en met donderdag 31 december 2020 aan ondernemingen 318 mondelinge en 287 schriftelijke waarschuwingen afgegeven, 25 lasten onder bestuursdwang opgelegd en er zijn 29 ondernemingen gesloten. Daarnaast zijn er in december nog 10 overtredingen geconstateerd, die nog niet zijn afgehandeld, maar die waarschijnlijk resulteren in een schriftelijke waarschuwing. Ongeveer de helft van alle maatregelen wordt opgelegd in het Stadsdeel Centrum.

De winkelgebieden zijn een stuk rustiger nu de meeste winkels gesloten zijn. Wel zijn er in sommige winkelstraten veel 'window shoppers'. De Inspectie SZW en de GGD worden geïnformeerd indien de gemeente een melding krijgt van arbeidsomstandigheden bij winkels die mogelijk besmettingsgevaar opleveren. Over het algemeen is er meer ruimte op de markten omdat er geen non-food kramen meer staan. De kramen zijn meer verspreid, zodat er meer ruimte is voor bezoekers. In de meeste parken en in het Amsterdamse Bos zijn veel sporters en recreanten, maar wordt over het algemeen de onderlinge afstand goed nageleefd. De drukte in het openbaar vervoer is sterk afgenomen.

Ook afgelopen weken zijn er weer veel meldingen van geluidsoverlast door huisfeestjes in de regio binnengekomen, met een piek tijdens de jaarwisseling. Hiertegen is opgetreden door onder andere feesten te beëindigen en bekeuringen en officiële waarschuwingen uit te delen.

4. Stand van zaken coronavaccinaties

Op 18 december bent u met de periodieke brief van de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland geïnformeerd over de aanstaande coronavaccinaties. Hierbij wil ik u een update geven van de laatste stand van zaken en de planning voor onze regio.

De planning van de vaccinaties wordt met name bepaald door de beschikbaarheid van het aantal vaccins. Op dit moment heeft het Europees Medicijn Agentschap (EMA) twee vaccins tegen Covid-19 goedgekeurd, te weten *Comirnaty* van BioNTech/Pfizer en het Moderna vaccin. De verwachting is dat binnenkort ook het vaccin van AstraZeneca wordt goedgekeurd. Op basis van de verwachte beschikbaarheid van de vaccins, heeft het ministerie van VWS een vaccinatiestrategie opgesteld en is de volgorde bepaald waarin verschillende doelgroepen zich kunnen laten vaccineren. Ook in de regio Amsterdam-Amstelland volgen we deze landelijke strategie. Er is geen ruimte voor regionale aanpassing van de vaccinatiestrategie, in welke vorm dan ook.

Het vaccin van BioNTech/Pfizer bestaat uit twee injecties in de spier van de bovenarm. Tussen de twee inentingen zit drie weken. De eerste groep die wordt gevaccineerd zijn zorgmedewerkers werkzaam in verpleeghuizen en kleinschalige woonvormen, gehandicaptenzorg, wijkverpleging en Wmo (hulp bij het huishouden). Voor onze regio gaat dit om circa 30.000 medewerkers. Na goed overleg tussen de verschillende zorgpartijen is deze groep uitgebreid met frontlinie medewerkers uit de ziekenhuizen en ambulancedienst. Vanaf 4 januari kunnen eerst zorgmedewerkers in de ouderenzorg op uitnodiging van hun werkgever een afspraak maken voor de twee vaccinaties. Daarna zullen de andere groepen worden uitgenodigd. Op 11 januari zal de GGD de eerste medewerkers in de RAI vaccineren.

In de eerste week zijn er 300 vaccins per dag beschikbaar, in de week erna bijna 550 per dag. Naarmate meer vaccins beschikbaar komen worden de aantallen verder uitgebreid. Op 6 januari zijn de ziekenhuizen gestart met vaccineren van het personeel van de intensive care, de spoedeisende hulp en de corona-afdeling, plus het ambulancepersoneel. De ziekenhuizen zullen in totaal circa 5000 zorgmedewerkers vaccineren.

Hierna zullen bewoners van ouderenzorg- en gehandicapteninstellingen, intramurale GGZ-cliënten en zorgmedewerkers, mensen met een medische indicatie, thuiswonende ouderen (60+), en de overige zorgmedewerkers worden gevaccineerd. Tenslotte zullen alle mensen van 18-60 jaar zonder medische indicatie het vaccin aangeboden krijgen. De planning van de landelijke vaccinatiestrategie vindt u in de bijlage. We houden er rekening mee dat deze strategie nog kan wijzigen.

Ook wanneer je gevaccineerd bent, blijven de 1,5 meter en overige maatregelen gelden en laat je je testen wanneer je klachten hebt. De reden hiervoor is dat de vaccinatie niet voor 100% beschermt en bovendien nog niet voldoende duidelijk is of mensen na vaccinatie het virus wel kunnen overdragen. Dit wordt de komende maanden onderzocht. Pas wanneer een dermate groot deel van de bevolking is gevaccineerd waardoor het virus uitdooft, naar schatting circa 70% van de bevolking, kunnen deze maatregelen langzaam worden versoepeld. Meer informatie vindt u op de website van het RIVM.

Het vergroten van de vaccinatiebereidheid is een van de speerpunten voor de GGD de komende tijd. Op dit moment wordt al actief ingezet op het zo goed mogelijk informeren van zorgprofessionals, zodat zij zich niet alleen laten vaccineren, maar ook als ambassadeurs kunnen optreden. De afgelopen week zijn met verschillende goedbezochte webinars de medewerkers van de VVT-sector geïnformeerd over het vaccineren. De vragen die via de chat zijn binnengekomen vormen belangrijke input voor de verdere preventiestrategie.

Bij de start van het vaccineren door de GGD op 11 januari zijn verschillende persmomenten georganiseerd, waar onder andere AT5 en Parool aanwezig zullen zijn. Op de priklocatie wordt gestreefd naar een positieve beleving, zodat geprikte personen ook ambassadeur worden voor het laten vaccineren. Hiervoor zijn verschillende hulpmiddelen beschikbaar, zoals banners, beachflags, posters en een selfiewand op locatie. Op de website van de GGD is een pagina met praktische informatie voor zorgmedewerkers en werkgevers.

Tot slot

De jaarwisseling in de veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland is beheersbaar verlopen. Er zijn minder aanhoudingen verricht door de politie dan in voorgaande jaren. De brandweer en de ambulancediensten rukten minder vaak uit voor spoedeisende ritten. Ook zijn de hulpdiensten dit jaar minder gehinderd in hun werkzaamheden en zijn er geen gewonden bij hulpverleners gevallen. Op meerdere plaatsen was sprake van het afsteken van (zwaar) vuurwerk.

In mijn vorige brief heb ik aangekondigd dat de gemeenten binnen de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland tijdens de jaarwisseling gezamenlijk optrekken en dat de samenwerking tussen de hulpdiensten op voorhand is versterkt. Deze intensieve samenwerking is goed bevallen. Namens het bestuur van de veiligheidsregio wil ik alle handhavers en hulpverleners bedanken voor hun inzet en betrokkenheid.

De besmettingscijfers in onze regio lopen terug en de vaccinatie is begonnen, maar er is nog steeds reden tot grote zorg. De ziekenhuizen en klinieken zijn nog steeds te vol en de druk op het zorgpersoneel nog veel te hoog. Ook maakt de introductie in Nederland van de bijzonder besmettelijke Britse variant van het coronavirus ons extra waakzaam.
De huidige situatie geeft weinig hoop voor spoedige versoepeling van de coronamaatregelen. Dus rest ons op dit moment niets anders dan ons goed aan de regels te blijven houden, zoveel mogelijk thuis te blijven, en natuurlijk: vol te houden.

Met vriendelijke groet,

Namens de Veiligheidsregio Amsterdam-Amstelland

Femke Halsema
Voorzitter